

d'*Una història catalana*, de Jordi Casanovas, i la seva recepció en les dues produccions que es van poder veure al TNC, primer a la Sala Tallers i més tard a la Sala Gran. Alba Tomàs basa el seu paper en l'obra *Jàson*, de Josep A. Baixeras, tot analitzant la recreació del mite clàssic en ple segle XX com a forma de centrar-se en la violència i la perversió dels ideals dels personatges. I per últim, però no per això menys important, Jordi Vilaró centra el seu estudi en la recepció del muntatge *Todos eran mis hijos*, d'Arthur Miller, a la Barcelona de postguerra, sense perdre de vista la recepció del muntatge en d'altres països.

Com es veu, doncs, és un recull ben complet i variat. Al meu entendre, aquesta heterogeneïtat és un dels seus mèrits principals; una mescla tant en la procedència geogràfica dels autors com en les seves inquietuds i, per què no dir-ho, també les seves edats, des d'investigadors consolidats com David George o Anton Carbonell fins a joves investigadors com Maria Moreno o Martí Romaní, amb molt de camí per recórrer. Alhora, conté una representació ben completa de les línies de recerca de tots ells, que aprofiten el llibre per a seguir aprofundint en els temes que els resulten més importants. Tots els treballs estan escrits amb el rigor científic esperable en aquests casos, sovint amb un aparat de notes i una bibliografia ben nodrits. Alhora, els estudis abracen un període prou ampli de la història teatral del país, des de textos de Guimerà i Iglésias fins al més recent de Jordi Casanovas. La representació, doncs, és completa i variada perquè en un sol volum s'hi vegin alguns dels aspectes més rellevants de la tradició escènica catalana. Si hagués de posar algun però al volum podria ser en l'àmbit de les absències: tant el de la quota femenina (tres dones i deu homes signen els diversos treballs, i només dos dels estudis se centren en dones) com en el de la quota d'alguna altra especialitat escènica diferent del teatre de text, per exemple el circ, la màgia o l'òpera. Però més enllà d'aquests matisos, el volum és molt complet i permet de fer-se una idea de quin pot ser el futur de la investigació teatral a casa nostra.

Miscel·lània d'homenatge a Joan Julià-Muné

XÈNIA ÁLVAREZ URBANEJA

Universitat de Barcelona

xeniaalvarezurbaneja@gmail.com

MARTA TIMONEDA-FONFRIAS

Universitat de Barcelona

martatimonedafonfrias@gmail.com

FONT MARTÍ, PUIG TARRÉ & VENY-MESQUIDA (2023): Mar Font Martí, Maite Puig Tarré i Joan R. Veny-Mesquida (eds.), *In memoriam Joan Julià-Muné. Miscel·lània d'homenatge*, Lleida: Aula Màrius Torres & Pagès editors; «Trossos» 12.

La miscel·lània d'homenatge a Joan Julià-Muné recull divuit articles que versen sobre diferents recerques en l'àmbit de la llengua i la literatura catalanes. Segons la presentació de Font, Puig i Veny-Mesquida, l'heterogeneïtat temàtica s'adiu amb la diversitat d'interessos del professor lleidatà. A conseqüència d'això, s'ha confeccionat un magnífic homenatge que és, alhora, una bona manera de construir una mirada àmplia i polièdrica sobre els estudis actuals d'àmbit filològic.

Villalonga mostra les preocupacions juvenils de Julià-Muné a partir d'un extracte de llur correspondència; Sistac recorda que el professor va fundar el Laboratori de Fonètica Pere Barnils; Font n'explica una anècdota recurrent —l'evolució de MOLINU i MOLINARIU. Amb això, apropen el lector a l'homenatjat i el situen com a gran fonetista. De fet, Wang recupera l'estudi de Julià-Muné sobre la confusió de líquids (laterals-ròtics) i oclusius (sords-sonors) en alumnes sinòfons i descriu els errors que tendeixen a cometre. D'altra banda, Carrera-Sabaté també es basa en l'adquisició fonètica, en aquest cas de vocals mitjanes, les quals considera inestables. Per millorar-ne la pronúncia, proposa usos actius —interacció— i passius —televisió, ràdio... Per tant, ambdós estudis són útils i recomanables per a docents.

A més, les recerques de Lloret i Veny permeten comprendre dos fenòmens fonètics històrics. En primer lloc, Lloret descriu l'epítesi consonàntica en posició final de mot en català ([ápit], 'api'), en noms i verbs, i la considera un recurs fonètic i morfològic al qual la llengua recorre per reforçar el caràcter prominent d'aquesta posició. En segon lloc, Veny estudia el fenomen de la nasal adventícia i el defineix com a possible llei fonètica secundària. Dols també encara la fonètica, però des d'una altra perspectiva: fa un buidatge de la terminologia emprada per Alcover a l'hora de descriure la fonètica i la fonologia catalana per primer cop. Les caracteritzacions que va fer evidencien els seus alts coneixements en aquest camp.

Seguint amb Alcover, Perea presenta les epístoles entre Wilhelm Meyer-Lübke i el mallorquí. La lectura de la correspondència permet una nova aproximació a la influència dels romanistes estrangers en la confecció del seu repertori lexicogràfic. De fet, les influències de romanistes europeus en la història de la lingüística catalana van ser constants. Segons Ginebra, Seifert havia defensat que Friedrich Diez ja tenia clara la independència del català el 1856. A més, Ginebra presenta un fet encara no estudiat abans: l'empremta que va deixar Diez en la confecció de *l'Ensayo de gramática del catalán moderno* de Fabra.

En l'àmbit del català, no es podia deixar de banda Pere Barnils, fonetista oblidat, i menystingut durant part del segle xx. Aitor Carrera resumeix les seves aportacions a l'estudi de l'aranès, les quals li van permetre apuntar a una possible subdialectologia, anys abans que ho fes Coromines. Queda palès que la dialectologia també era un dels interessos de Julià-Muné, el qual va participar en l'estudi de Domènech-Bagaria i Estopà. Les autores estudien la neologia per nodes (dialectes) i observen que els camps lèxics en què es poden agrupar estan més o menys desenvolupats en funció dels centres d'interès de cada territori. Això obre les portes a la relació neologia-sociologia.

Pel que fa a qüestions de literatura, d'una banda, Malé exposa en el seu article que el context sociolingüístic del segle XVIII es va reflectir en la literatura humorística, sobretot en el teatre. D'altra banda, Veny-Mesquida presenta un estudi sobre el procés de creació de Manuel de Pedroló. A més, Murgades reflexiona sobre l'estudi de la llengua per dotar-la dels mitjans intel·lectuals necessaris per valoritzar-la al nivell de la resta de llengües hegemòniques. Sobre qüestions de lingüística, l'article de Nogué fa referència a l'evolució històrica del tractament de la concordança del verb *haver-hi* en diferents gramàtiques. Payrató fa una brillant reflexió al voltant del terme *alteritat* emmarcat en els seus camps d'estudi, la semàntica i la pragmàtica. Quant a sintaxi, Rigau exposa com els quantificadors aproximatius a la baixa poden modificar una predicació.

A més, l'obra conté un apartat amb el perfil bibliogràfic de Julià-Muné: formació i titulació, projectes de recerca, llibres, articles i capítols de llibre, recensions, una selecció de la seva participació en congressos, tesis dirigides i premis i reconeixements atorgats. També compta amb els resums dels articles en anglès, amb els mots clau, que és indispensable i compleix una funció acadèmica i de divulgació dels estudis dels autors, i inclou un darrer apartat amb una breu biografia dels autors que homenatgen l'acadèmic.

En definitiva, en aquesta miscel·lània d'homenatge s'hi desplega un tribut excepcional a l' eminent lingüista Joan Julià-Muné. Aquesta obra, teixida amb una selecció meticulosa d'articles acadèmics de diverses autoritats lingüístiques del nostre país, es converteix en un manifest d'afecte i d'admiració per la contribució transcendental d'aquest erudit a la disciplina de la filologia. Els capítols del llibre són finestres obertes cap a l'apassionant món de la disciplina filològica: des de la fonologia fins a la pragmàtica, passant per la literatura i la sociolingüística. Els autors s'endinsen en un racó diferent de l'entrellat de la llengua catalana reconeixent la petjada indeleble de Joan Julià-Muné en la filologia catalana. Aquesta obra no només honra l'homenatjat, sinó que també enriqueix i convida el lector a explorar el món de les lletres.